

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701

Aan:
Zie verzendlijst

2500 ES 's-Gravenhage

Telefoon 070 - 3 18 69 67

Telefax 070 - 3 18 79 51

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS96002400	19 september 1996

Onderwerp: Joegoslavië: recente ontwikkelingen
(nr 56/96)

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in het voormalige Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,

mr J.C.F. Knapp
Brigade-generaal

Bijlagen
één (1)

Bezoekadres
Kalvermarkt 28
's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070 - 318 8004

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden

[REDACTED]
VERZENDLIJST behorende bij brief MID nr. DIS 96002400

d.d. 19 sept 1996

AAN:

Ministerie van Algemene Zaken
t.a.v. Coördinator van de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst
t.a.v. Dhr. [REDACTED]

Ministerie van Buitenlandse Zaken
t.a.v. plv DGPZ

NL-HPMV NAVO-Brussel

IMS/INT DIV, t.a.v. kol [REDACTED] d.t.v. HPMV

INTERN:

HMID
HACIV t.a.v. BCI
HAI
HBMA
IFOR-cel
Archief

[REDACTED]

MINISTERIE VAN DEFENSIE
MILITAIRE INLICHTINGENDIENST
Afdeling Inlichtingen

ONTWIKKELINGEN IN DE VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE FEDERATIE
56/96

(Afgesloten 181700A september 1996)

Conclusie/vooruitzicht

Izetbegovic heeft de verkiezingen voor het staatspresidium gewonnen. De werkelijke macht blijft echter in handen van de nationalisten binnen de MKF en RS, doordat ze beslissingen van het staatspresidium met een 2/3 meerderheid kunnen blokkeren.

Bosnië-Herzegovina

Izetbegovic gekozen als eerste voorzitter van het BiH presidium

Zoals verwacht hebben de Moslim Izetbegovic (namens de SDA), de Bosnische Kroaat Zubak (namens de HDZ) en de Bosnische Serviër Krajisnik (namens de SDS) de presidiumverkiezingen gewonnen. Aangezien Izetbegovic de meeste stemmen heeft verworven wordt hij automatisch aangewezen als eerste voorzitter van het presidium.

De verkiezing van de vertegenwoordigers van de grootste nationalistische partijen tot presidiumlid van Bosnië-Herzegovina is geen verrassing. Het feit dat Izetbegovic relatief gemakkelijk de overwinning heeft behaald is wel een verrassing. Er werd immers rekening gehouden met het feit dat de Moslims verdeeld zouden stemmen tussen Izetbegovic en ex-premier Silajdzic terwijl de Bosnische Serviërs eensgezind achter hun SDS-kandidaat zouden staan. Hierdoor had de Bosnische Servische kandidaat de eerste voorzitter van het presidium kunnen worden. De belangrijkste Moslim oppositieleider Silajdzic, heeft echter minder stemmen gekregen dan verwacht (13%), zodat de positie van Izetbegovic onaangetast is gebleven. Daarentegen heeft de belangrijkste Bosnisch Servische oppositieleider, Ivanic, ongeveer 31% van de Bosnische Servische stemmen gekregen. De SDS-kandidaat Krajisnik is er mede daardoor niet in geslaagd meer stemmen te vergaren dan Izetbegovic.

De vertegenwoordigers in dit Presidium zijn gekozen voor twee jaar. Het Presidium is met name verantwoordelijk voor het samenstellen van de regering en bepalen van het buitenlands beleid. Over de concrete taken en bevoegheden dient het zelf nadere afspraken te maken. Be-

[REDACTED]

slissingen moeten in principe unaniem genomen worden of anders bij 2/3 meerderheid. Beslissingen van het Presidium, strijdig met de belangen van één der partijen, kunnen tegengehouden worden door een 2/3 meerderheid van de Nationale Assemblée RS of een 2/3 meerderheid van de Moslim of Bosnisch Kroatische gedelegeerden in de Kamer der Volkeren van de MKF. De werkelijke macht blijft hierdoor in handen van de politieke leiders van de nationalistische partijen (SDA, HDZ en SDS) en hun vertegenwoordigers in de parlementen en regeringen van de MKF en de RS.

Nu het Presidium is samengesteld kan het aan de eerste taak beginnen: het vormen van een regering die moet bestaan uit 2/3 Moslims/Bosnische Kroaten en 1/3 Bosnische Serviërs. Het is niet waarschijnlijk dat Izetbegovic en Krajisnik hierbij goed zullen samenwerken. Izetbegovic is door de Bosnische Serviërs van oorlogsmisdaden beschuldigd en zijn proces loopt nog steeds in Banja Luka. Bovendien beschouwen de Moslims het nationale niveau als het belangrijkste niveau, terwijl de Bosnische Serviërs het entiteitsniveau (RS) als het belangrijkste zien. Ze zien Izetbegovic daarom niet als hun president maar beschouwen de president van de RS als hun werkelijke leider. Vandaar dat de sterkste politiek leider van de SDS, Biljana Plavsic, zich voor deze post kandidaat heeft gesteld.

Zowel voor het Huis van Afgevaardigden MKF als de Nationale Assemblée van de RS geldt dat deze nationale beslissingen kunnen tegengehouden met een 2/3 meerderheid. De grootste Moslim partij SDA zal waarschijnlijk niet alleen deze meerderheid halen en daarom een coalitie moeten vormen met de partij van Silajdzic (SBiH). Ondanks deze te verwachten samenwerking is het twijfelachtig of beide partijen samen de 2/3 meerderheid zullen behalen, gezien het aantal Bosnisch Kroatische stemmen. De houding van de paar Bosnische Servische afgevaardigden binnen het MKF parlement is hierbij zeer belangrijk.

Doordat verwacht mag worden dat de oppositiepartijen binnen de RS het beter doen dan de oppositiepartijen binnen de MKF, zal ook de SDS en Servische Radicale Partij (SRS) gezamenlijk, de 2/3 meerderheid niet behalen in de Nationale Assemblée. Het linkse coalitie blok NSSM (nieuw naam voor SMP) onder leiding van de socialisten zal een relatief groot aandeel in de stemmen verwerven. Doordat waarschijnlijk ook enkele Moslims en Bosnische Kroaten zitting krijgen in de Nationale Assemblée van de RS, moeten alle Bosnisch Servische politieke partijen samenwerken om een 2/3 meerderheid te vormen. Op het punt van afscheiding van Bosnië en aansluiting bij Servië stemmen alle partijmanifesten overeen, zodat een eensgezind standpunt hieromtrent geen probleem zal vormen.

RS

Eerste bijeenkomst van de Bosnisch Servische Senaat

Op 12 september is in Pale de eerste bijeenkomst van de Senaat van de RS gehouden. De Senaat werd toegesproken door de interim president van de RS, Biljana Plavsic en de minister van Buitenlandse Zaken van de RS, Aleksa Buha.

De Senaat van de RS is opgericht op 9 juli van dit op initiatief van de SDS. De 55 leden van de Senaat worden door de voorzitter van de Nationale Assemblée (lees SDS) benoemd en genieten parlementaire onschendbaarheid. Het staatsorgaan is officieel bedoeld als een 'adviesorgaan voor grondwettelijke staatsinstellingen', maar in werkelijkheid is het een manier van de SDS-leiding om invloed te houden op het politieke proces binnen de Nationale Assemblée.

De wettelijke status van de Senaat van de RS is niet geheel duidelijk. In de akkoorden van Dayton wordt een senaat in de RS niet vermeld en daarom wordt dit staatsorgaan internationaal niet erkend. Toch is de entiteit van de RS volgens Dayton wel bevoegd voor binnenlandse aangelegenheden en mag deze derhalve een (grond)wet aannemen voor de oprichting van een Senaat, waardoor deze wordt gelegitimeerd. De Moslims en Bosnisch Kroatische afgevaardigden binnen de Nationale Assemblée zullen zich vanzelfsprekend hiertegen verzetten. Indien echter de Bosnisch Servische politieke partijen een 2/3 meerderheid vormen en op dit punt eensgezind zijn, valt de legitieme vorming van een Senaat waarschijnlijk niet tegen te houden. Aangezien de Senaat nu nog is samengesteld uit politieke volgelingen van Karadzic zou hierdoor diens invloed op de politieke besluitvorming in de RS worden bestendigd.